

Wiadomość sygnałna

Dotyczy: Wyzwania badawcze obszarów i społeczności byłych PGR

Słowa kluczowe: obszary wiejskie, PGR, badania

Podstawa wnioskowania: wnioski z raportu

Opis sytuacji:

Konflikty na obszarach wiejskich zachodzą w wielu wymiarach. W literaturze socjologicznej ugruntował się nurt wskazujący na konflikty w wymiarze makrospołecznym jako konflikt pomiędzy miastem i wsią. Obejmuje on cały zespół nierówności dochodowych, warunków pracy, warunków bytowych, zdrowotnych, kulturalnych i cywilizacyjnych. Jednocześnie przez całe stulecia narastał konflikt społeczno-ekonomiczny między bardzo zróżnicowanymi kategoriami mieszkańców wsi, co zwłaszcza zaobserwować było można w ostatnich dekadach XIX wieku oraz przez cały XX wiek.

W ostatnich latach w środowisku wiejskim pojawiły się nowe konflikty, które są wynikiem procesu suburbanizacji - przenoszenia się na obszary wiejskie mieszkańców miast. Konflikty dotyczą odmiennego sposobu wartościowania przestrzeni, spędzania wolnego czasu, a nawet prowadzenia działalności rolniczej, którą nowi mieszkańcy wsi uznają za uciążliwą.

Mamy więc do czynienia z wieloma płaszczyznami konfliktów. Analitycznie można wskazać na trzy podstawowe płaszczyzny tych konfliktów, a mianowicie:

- I. Konflikt makrospołeczny przebiegający pomiędzy miastem (obszarami zurbanizowanymi) a wsią (obszarami rolniczymi) lub pomiędzy obszarami aglomeracyjnymi a obszarami peryferyjnymi w skali makrospołecznej;
- II. Konflikty regionalne – pomiędzy regionalnymi centrami rozwojowymi a peryferiami, np. konflikty wynikające z dysproporcji rozwojowych pomiędzy aglomeracją szczecińską a Specjalną Strefą Włączenia na popegeerowskich obszarach wiejskich i małomiasteczkowych województwa zachodniopomorskiego
- III. Konflikty lokalne, np. związane ze sposobem sprawowania władzy, podziałem dóbr w obrębie gminnej lub powiatowej wspólnoty samorządowej

Niniejsza informacja dotyczy jedynie trzech wycinków odnoszących się do konfliktów w środowisku wiejskim. Wszystkie można umieścić ma continuum problemów przebiegających

w makroskali i skali lokalnej. Nie wyczerpują one jednak całego zakresu spraw konfliktowych. Warto zwłaszcza zwrócić uwagę na skalę interpersonalną, głównie związaną ze stosunkami sąsiedzkimi, które obejmują wieloletnie konflikty o bliżej już nieznanym źródle pomiędzy „starymi” mieszkańcami, jak i konflikty nowe, dotyczące relacji pomiędzy „starymi” i „nowymi”, jak i „nowymi” i „nowymi” mieszkańcami obszarów wiejskich.

Zupełnie inaczej należy spojrzeć na obszary peryferyjne, które pozostają w oddaleniu od miejskich aglomeracji rozwojowych. Są to obszary popegeerowskie, nierentowne rodzinne gospodarstwa rolne oraz całe połacie zamieszkałe przez chłoporobotników, którzy wyczekują na szansę emigracji zagranicznej. To właśnie tych obszarów dotyczą konflikty makrostrukturalne, gdzie konieczna jest zewnętrzna interwencja dająca impuls rozwojowy.

Osoby zainteresowane bliższymi informacjami na ten temat zachęcamy do zapoznania się z raportem dr. A. Durki pod tytułem „Konflikty w środowisku wiejskim” zamieszczonym na stronie www.crsg.pl.



Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności -
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
ze środków Programu Rozwoju Organizacji
Obywatelskich na lata 2018 – 2030

